

իր կրած տառապանքների մասին ու սփոփանքի հոգոց հանել. «այս գիշեր կը կարողանամ հանգիստ քուն քնել»:

Մինչ Եալչընը միջնորդում է որպեսզի ցաւոտ յուշերը մակերես ելնեն, Չեթինը դերակատար է նորագիւտ ինքնութեան ստեղծած անորոշութեան փոթորկի մէջ: Սեհեր/Յերանուշը տանջող յուշերի բեռը իր մէկ անմեղ ժառանգին փոխանցելով պարտադրում է նրան հաշուի նստել անցեալի հետ ու ըմբռնել, բիրեղացնել իր յանկարծակի անորոշութեան մատնուած ինքնութիւնը: Բացայայտուածը այնքան անսպասելի էր, սարսափելի ու ցաւոտ, որ Ֆեթիհէն զարմանահար վիճակի մատնուեց տարիներ: Դա տղաբերքի ցաւն էր՝ մինչեւ *Anneanem* (Մեծմայրս) գործի ծնունդը, դա յեղաշրջուած ինքնութեան եւ ինքնա-գիտակցութեան բիրեղացման շրջանն էր՝ ոչ հայ, ոչ քուրդ կամ թուրք, բայց *melez* :

* * *

Եթէ Սփիւռքում, հաւաքական անցեալի յիշողութիւնը պատմական եւ ստեղծագործական գրականութեամբ վառ պահելով, նպատակադրուած ճիգ է ի գործ դրուել հայի ազգային ինքնութիւնը պահպանելու եւ ամրակայելու (Ձեյմզ Ուերչի բացատրութեամբ՝ տեկստուալ միջնորդութեամբ), Յեղասպանութիւնից ազատուած եւ Թուրքիայում իր կեանքը շարունակած հայի ազգային ինքնութիւնը ձեւաւորուել է խտրականութեան, հալածանքի եւ իշխանութիւնների հակափոքրամասնութիւն վարչագծի ստեղծած մթնոլորտում: Իսլամացած կամ քրիստոնեայ, հայը քիչ պարագաներում է յաջողութեամբ, այսինքն առանց հետք թողնելու ներծնուել թուրք հասարակութեան մէջ: Եթէ այդպէս չլինէր, մանաւանդ իսլամացած հայերը այսօր ամբողջովին կորցրած կլինէին իրենց ազգային